

Niti žalostilo ga ni, da mu je zbežala tudi tedaj Cika. Vriskajoč in prepevajoč jo je šel iskat in jo je tudi našel.

Hrabri vojaki so se vračali domov. Le o vitezu Stojanu ni bilo čuti ničesar. Ugibali so ljudje, zakaj ga ni že vse poletje. A vendar so mislili, da se je vrnil vitez Stojan zdrav in čil iz boja. Saj je bil junak nad junaki in borec nad borci... A glej, zdaj se je vrnila gospa Kunigunda v žalobni obleki iz mesta, kjer je sicer živela. Čudno, čudno! Nemara je pa res padel vitez Stojan v krvavem boju?

In pastirček Simonček je vzdihnil globoko. Pri tem pa je pogledal gor na visoke snežnike. Rdeli so snežniki v jasnih bojah, in zdelo se je, da gorijo v rožnem plamenu. Simonček je poskočil na noge, pa je zgrabil dolgo šibo. Vedel je, da je že zašlo solnce, in da je čas, da žene domov. »Hej, Cika muhasta!« je zavpil. »Da bi te zdaj ugriznil brencelj! Kaj se ti ne ljubi zdaj bezljati? Zdaj, ko je čas, da greš domov? Čakaj, ti grdoba! Bomo videli. Sssss...«

Cika je naglo poskočila. Privzdignila je rep, ko je začula sikanje. Migala in strigla je z ušesi; a čula ni ničesar več. »Hej, stopaj!« je zavpil Simonček in zamahnil po zraku s svojo šibo. Cika se je spustila v dir. Za njo so šle druge krave. Šle so preko senožeti do bele ceste. Simonček je odprl lešo, in potem so spele počasi po cesti proti vasici. (Dalje.)

Iskal je Gospoda.

(Legenda.)

ko se je zgodilo čudo v betlehenskem hlevcu in je zasijala na nebu zvezda, so se odpravili modri iz Jutrove dežele pozdravit novorojenega Gospoda. Odpravil se je v istem času še četrti; po imenu Artaban, poklonit se Mesiju.

Zamenjal je vse svoje imetje za tri dragocenosti: dijamant, rubin in biser, ki jih je namenil, da jih daruje Jezusu.

Artaban ni še prišel daleč, ko je ugledal na potu ležečega starčka, zapuščenega, umirajočega. Okrepčal ga je, naložil na svojega velbloda in peljal do prvih naselbin. Tam ga je oddal ljudem v oskrbo. To mu je bilo treba plačati z dijamantom.

Tolažil se je, da pokloni Gospodu še vendarle dve dragocenosti, in veselega srca je potoval dalje neznano mu pot.

Po dolgem času je dospel v Betlehem. Toda — kaj ugleda na cilju svojega hrepenenja?

Vzdihni in obupni klici vsepovsodi. Herodovi vojaki so na ukaz morili nedolžno deco.

Ob durih neke hiše je trepetala mati. Privijala je nase svoje dete, po katerem je že segala morilčeva roka. Artabana je pretresel ta prizor v dno duše. Spomnil se je dragocenega rubina, ga vzel in ponudil morilcu. Otrok je bil otet materi.

Sveti kraj je postal tedaj Artabanu kraj groze. Hvalil je Boga, ko je čul, da sta Jožef in Marija zbežala s svetim Detetom. Nadaljeval je pa svoje potovanje.

Iskal je dalje Gospoda v Egiptu, da mu daruje zadnjo dragocenost — biser. A ni ga našel Gospoda.

Minila so tako leta. Čul je temna, težka prorokovanja o trpljenju in smrti, namenjeni Gospodu. Vendar ga morda še nekoč z biserom otmem — si je mislil Artaban.

Od takrat je hodil okrog po zaporih in krajih bede, delil pomoč in tolažil reveže. Njegovo ime so vsi bedni blagoslavljali. A onega, ki ga je Artaban iskal, še vedno ni našel.

Zopet je minilo nekaj let. Utrujen in žalosten je dospel Artaban nekčega dne v Jeruzalem. Na ulicah je bilo vse polno ljudstva. Velika gruča ljudi se je gnetla proti severnim vratom mesta. Artaban je vprašal, kaj je tamkaj, pa je zvedel, da bo križan nekdo, ki se imenuje kralj Judov. Artaban se strese. Naj je li to njegov Gospod? Ni mogel razumeti. »Božja pota so nerazumljiva,« si je mislil Artaban. »Morda mi je usojeno, da z zadnjo dragocenostjo, biserom, rešim Gospoda — —«

Trepetaje stopi Artaban za množico, v strahu, da ne pride prekasno. Tik ob Herodovih zaporih se je pa spustila deklica pred njim na kolena: »Usmiljenje! Reši me! Moj oče je prišel v stolp dolžnikov, in jaz bom prodana, da se poplača dolg. O, reši me pred bedo suženjstva!«

Artaban, poln sočutja, vzame biser z vratu in ga da deklici: »Tu je tvoja odkupnina. Zadnje, kar sem hotel prinesiti svojemu Gospodu —«

V tem trenutku se je stemnilo nebo. Zavel je dih smrti. Zemlja se je stresla. Zidovje je pokalo in se rušilo. Ljudstvo je prestrašeno bežalo. Stari Artaban se je oprijel zidu. A tudi ta je pokal in se rušil. Kamen je zadel možovo čelo in Artaban je začutil, da mu ugaša življenje. Šepetale so mu ustne:

»Umrem, Gospod, ne da bi ti storil kaj dobrega. Nisem te videl lačnega, da bi te nasitil. Nisem te videl trpečega, da bi ti pomagal. Trintrideset let sem te iskal in nisem te našel — —«

V smrtni tišini pa se je od daleč začul srebrnozvonki glas:

»Našel si me! Kar si storil najmlajšemu mojih bratov, si storil meni. Pojdi v veselje nebeško!«

Umolknil je glas. — Obličje mrličevo je izražalo odsev večne blaženosti.

Fr. Zupančič.

